

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ДИРИГУВАННЯ

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	Сольне інструментальне та вокальне виконавство	
Курс	1	
Семестр	1	
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)	90 годин / 3 кредити ЄКТС	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Плужніков Віктор Миколайович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, Доцент
	Посада	Доцент кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/performing-musicology/choral-conducting/Plushnykov_2022.pdf pluzhnikov67@ukr.net victor.pluzhnikov@num.kh.ua
Анотація	Навчальна дисципліна «Основи диригування» спрямована на формування погляду на диригентську діяльність не лише як на комплекс функцій та напрямків роботи керівника творчого колективу, але як на частину еволюційного процесу світової музичної культури. Основу навчального репертуару складають шедеври віденських класиків і кращі зразки української симфонічної музики, що допомагає здобувачам вищої освіти краще зрозуміти жанрово-стильові та образно-емоційні атрибуції музичного твору при створенні власних виконавських інтерпретацій. Завдання даної навчальної дисципліни передбачають: огляд історичних періодів становлення професійної диригентської освіти; вивчення різноманітних аспектів диригентської діяльності; знайомство з провідними диригентськими	

	школами, особливостями їх методичних принципів та персоналіями.
Мета дисципліни	Комплексна підготовка високопрофесійних фахівців у галузі музичного мистецтва із загальним рівнем обізнаності у основах та напрямках диригентської діяльності. Навчальна дисципліна спрямована на виявлення і розкриття творчих можливостей здобувача вищої освіти для подальшої діяльності в якості диригента оркестру. Для досягнення мети застосовується комплексний підхід, націлений на формування творчої особистості, яка здатна до самостійної диригентської діяльності.
Програмні результати навчання	РН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності. РН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом. РН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК12. Здатність працювати автономно.
Фахові (спеціальні) компетентності	СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності. СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності. СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК8. Здатність здійснювати диригентську діяльність. СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу. СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності. СК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності. СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1.</i> Вивчення загальних положень з навчальної дисципліни «Основи диригування». <i>Тема 2.</i> Науково-методичне обґрунтування базових знань щодо формування диригентського апарату. <i>Тема 3.</i> Вивчення метричних схем тактування. <i>Тема 4.</i> Різновиди ауфтактів, показ вступу інструментальним групам або окремим інструментам симфонічного оркестру, зняття фермат.

	<p><i>Тема 5.</i> Опанування мануальною технікою диригування.</p> <p><i>Тема 6.</i> Диригування творами українських та зарубіжних композиторів XVIII – XXI століть у фортепіанній транскрипції.</p> <p><i>Тема 7.</i> Вивчення музичних творів різних епох, стилів, жанрів. Вдосконалення технічної та художньо-виражальної майстерності диригента.</p> <p><i>Тема 8.</i> Формування навичок самостійної роботи з оперною та симфонічною партитурою; вміння передати оркестрантам змісту музичного твору та особливостей інтерпретації засобами диригентської техніки, слова, міміки.</p> <p><i>Тема 9.</i> Основні завдання репетиційного процесу з симфонічним оркестром.</p> <p><i>Тема 10.</i> Психологічний аспект роботи диригента з оркестровим колективом.</p>
Види занять	Практичні, самостійна робота.
Методи навчання	Словесний метод (дискусія, співбесіда, обговорення актуальних питань), практичний метод (практичні заняття, вивчення досвіду проведення репетицій та концертів відомими диригентами); робота з навчально-методичною літературою (вивчення найбільш змістовних сучасних публікацій); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання надає додаткові можливості для проведення дистанційних занять; самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає вивчення та аналіз симфонічних партитур, розв'язання диригентських завдань, а також підготовку нотного і відео матеріалів.
Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (max 60 балів): усне опитування, робота на практичному занятті, ситуаційні вправи.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (max 40 балів): екзамен у 1 семестрі передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) диригування симфонічними творами українських та зарубіжних композиторів у фортепіанній транскрипції під час аудиторних занять (аудіозапису симфонічного оркестру в форматі онлайн-занять); 2) усні відповіді на питання з історії та теорії диригентського виконавства. <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як: Viber, Telegram; використовуються застосунки Google Meet,

	<p>Zoom, листування через e-mail, посилання на google-диск. Від здобувачів вищої освіти очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Кириленко, Я. О. (2020). <i>Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки</i>. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка.</p> <p>Кучерук, В. Ф. & Кучерук, Н. П. (2016). <i>Оркестрове диригування</i>. Вежа-Друк.</p> <p>Мурза, С. М. (2019). Диригентський жест як об'єкт семіотичного аналізу. <i>Науковий вісник Одеської держ. муз. акад. імені А. В. Нежданової</i>, 29(1), 42–51.</p> <p>Пастушок, Т. В. (2021). Формування комунікативної культури диригента оркестрового колективу у процесі творчої діяльності. <i>International Journal of Innovative Technologies in Social Science</i>, 2(30), 25–29.</p> <p>Шнир'ова, А. Є. (2024). Сучасний європейський диригентський процес: освітні моделі. <i>Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти</i>, 72, 70-87.</p> <p>Шумський, М. О. (2022). Розвиток виконавської культури оркестрових диригентів у процесі магістерської підготовки. <i>Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв</i>, 3, 220–225.</p> <p>Adenot, P. (2015). <i>The orchestra conductor</i>. Online since 22 November 2015, connection on 30 July 2019. DOI : 10.4000/transposition.1296</p>

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Основи диригування», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 26 серпня 2024 року, протокол № 1.